

GR!P

Involvering for inkludering



GR!P



GRIP

Forskning viser at barnehager og skoler som lykkes med inkluderende praksis, arbeider systematisk ut fra bestemte verdier. I **GRIP**, som er hele ressursen, kartlegges deltakernes praksis opp mot disse forskningsbaserte verdiene. Kartleggingen gir et felles utgangspunkt for målrettet utvikling av inkluderende barnehager, skoler og PPT. Forskningsreferansene som ligger til grunn for ressursen, er samlet i referanselisten i siste steg.

Inkluderende praksis bygger på tre overordnede verdier:

1. Støtte alle barn og unge innebærer å verdsette ulikhet, fremme lek og læring for alle, og bruke kartlegging og observasjon systematisk for å tilpasse praksis slik at alle barn og unge kan delta og utvikle seg.

2. Samhandling i laget rundt barn og unge handler om forpliktende samarbeid mellom ansatte, foresatte og andre relevante tjenester for å sikre helhetlig støtte og gode inkluderende løsninger.

3. Læring og utvikling i profesjonsfellesskapet viser til betydningen av både personlig og kollektiv læring, samt ledelse som aktivt støtter og utvikler inkluderende praksis over tid.

Dersom barnehager og skoler skal bli bedre på inkluderende praksis, må disse verdiene omsettes til handling i det daglige profesjonsarbeidet.



Når du hører ordet "inkludering", hvilke andre ord tenker du på da?



mangfold

samarbeid

likeverd fellesskap

Inkludering

Skjul ordskyen

GR!P

I neste steg vil dere se en kort film om *inkludering*.

Etter filmen vil dere få en refleksjonsoppgave knyttet til temaene som tas opp.

Målet er å gi rom for egne tanker og perspektiver før videre arbeid.



GR!P



Inl ▶ ing

[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]

Diskuter i fellesskap:

Hvilke nye perspektiver på inkludering har dere fått etter å ha sett filmklippene? Skriv inn egne refleksjoner etter samtalen.

1

Våre svar



Skjul innspill



 Learny

 0 / 0

GR!P

I neste steg vil dere se en kort film om **å verdsette ulikhet.**

Etter filmen vil dere få en refleksjonsoppgave knyttet til temaene som tas opp.

Målet er å gi rom for egne tanker og perspektiver før videre arbeid.



GR!P



Snakk sammen: Hvordan viser du i praksis at du verdsetter barn og elever? Del konkrete eksempler fra egen hverdag.

1

Våre svar



Skjul innspill



 Learnly

 0/0

GR!P

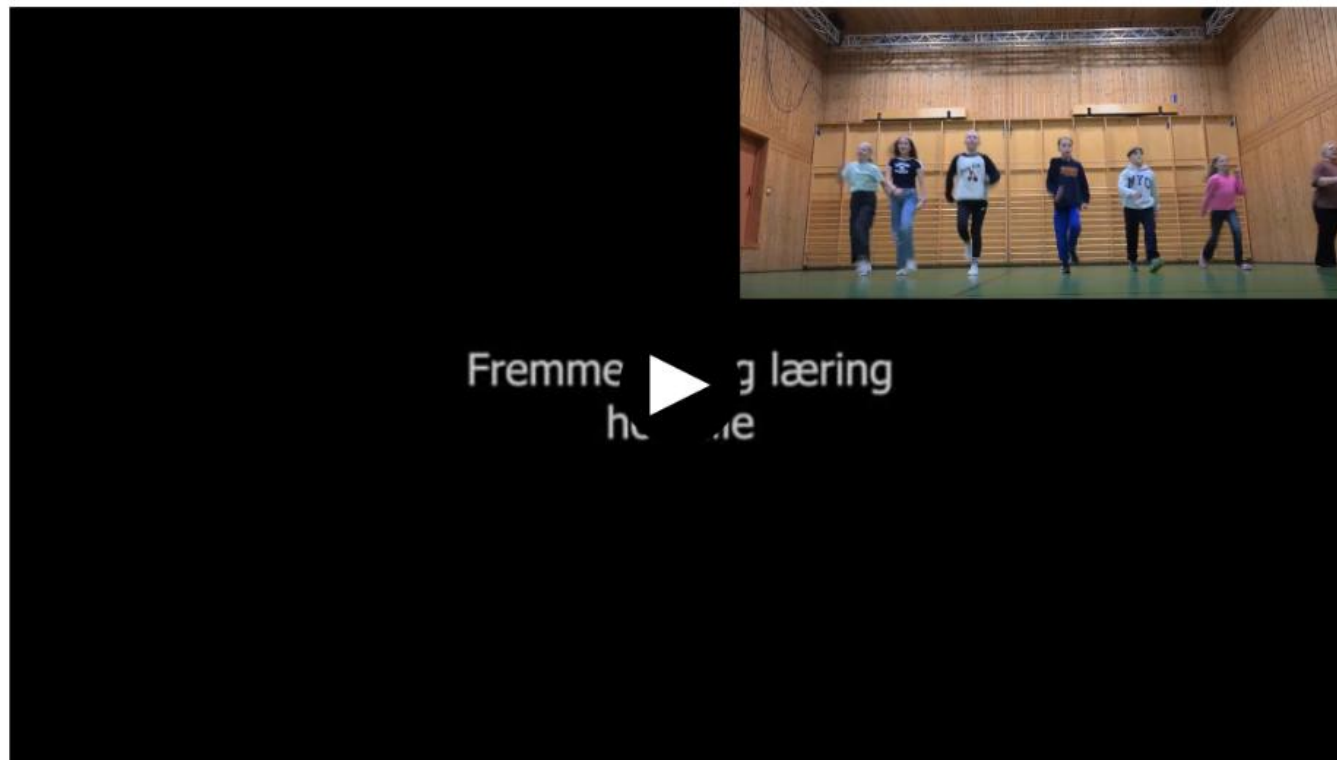
I neste steg vil dere se en kort film om ***lek og læring***.

Deretter arbeider dere med en refleksjonsoppgave.

Hensikten er å åpne for egne tanker og perspektiver før dere går videre.



GRIP



Snakk sammen:



Hvordan sikrer dere at alle barn og elever får delta i leke- og læringsaktiviteter på lik linje med andre? Skriv inn egne refleksjoner etter samtalen.

1

Våre svar



Skjul innspill



 Learny

0 / 0

Do

GR!P

I neste steg vil dere se en kort film om ***kartlegging og observasjon.***

Etterpå skal dere arbeide med en refleksjonsoppgave som åpner for egne tanker og perspektiver.



GR!P



Kartlegging ► Observasjon

[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]



Snakk sammen:



Hva gjør dere når barn og elever forteller at de opplever flere eller større utfordringer enn andre? Skriv inn dine refleksjoner her.

1

Våre svar



Skjul innspill



 Learny

0 / 0





Kartlegging av egen praksis.

Nå skal dere kartlegge egen praksis. Dere får presentert en rekke påstander som dere skal vurdere på en skala fra *helt uenig* til *helt enig*.

Kartleggingen tar utgangspunkt i filmene dere har sett og refleksjonsoppgavene dere nettopp har arbeidet med.

Alle svar behandles anonymt.



1. Støtte alle barn og unge

Påstandene er gruppert i tre delområder:

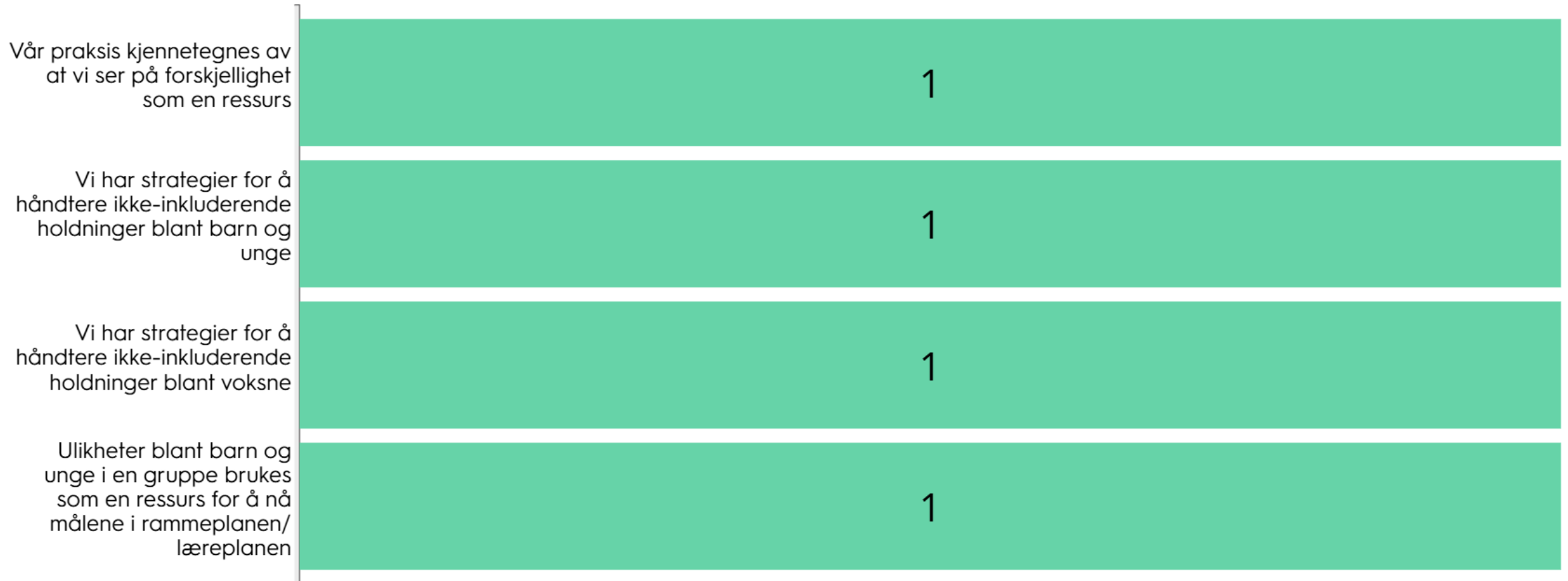
1.1 Å verdsette ulikhet

1.2 Fremme lek og læring hos alle barn og unge

1.3 Bruke kartlegging og observasjon
som virkemiddel for inkludering



1.1 Å verdsette ulikhet



Helt uenig Uenig Verken eller Enig Helt enig Ikke relevant

Skjul innspill



1.2 Fremme lek og læring hos alle barn og unge

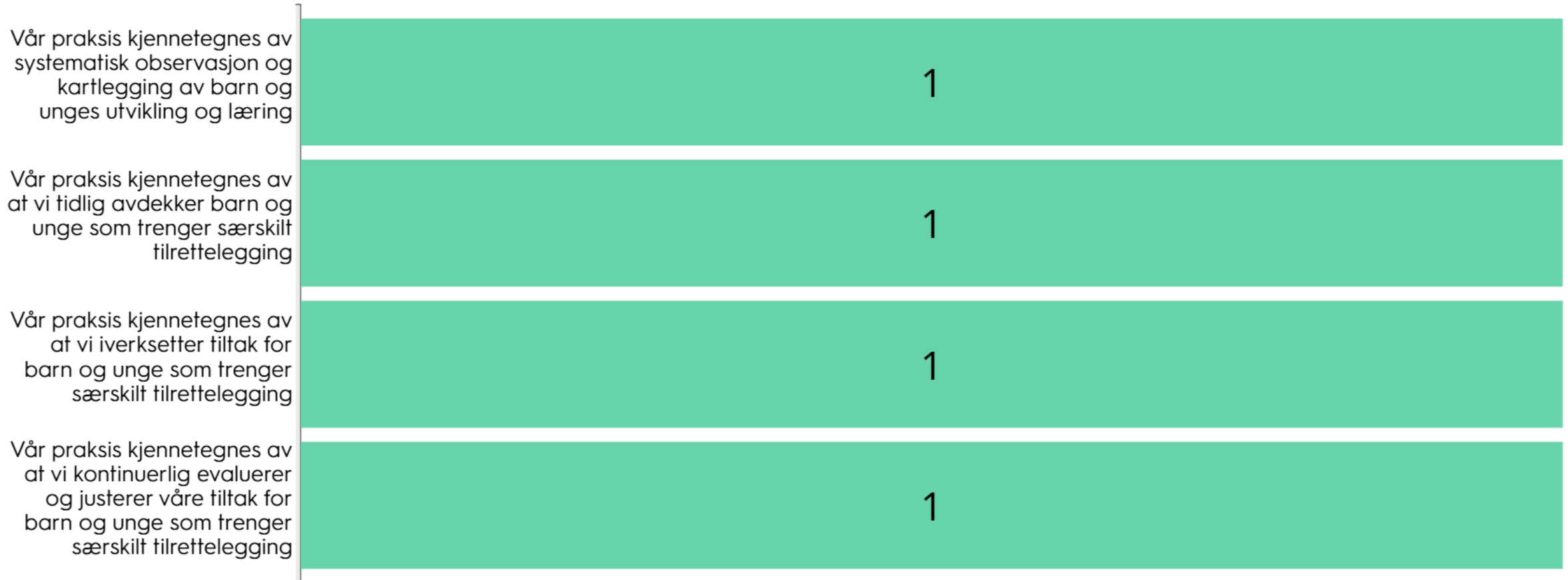


Helt uenig Uenig Verken eller Enig Helt enig Ikke relevant

Skjul innspill



1.3 Bruke kartlegging og observasjon som virkemiddel for vurdering



Helt uenig Uenig Verken eller Enig Helt enig Ikke relevant

Skjul innspill

KI-oppsummering

I møte 1 har vi arbeidet med å utvikle en felles begrepsforståelse for å kunne sette ord på kompetansebehovet knyttet til **å støtte alle barn og unge**.

På neste side følger en oppsummering av det vi drøftet.

I møte 2 arbeider vi videre med **samhandling i laget rundt barnet og læring og utvikling i profesjonsfellesskapet**.



Velg stegene du vil analysere

*klikk på et steg for å velge det

Velg alle

GRIP
Involvement for inkludering



Content

GRIP



Content

GRIP

Forberedelse av innholdet og elevenes arbeid med inkluderingsprosjektet, inkluderer samarbeid med de berørte partene. GRIP er et tverrsektorielt, helhetlig inkluderingsprosjekt som tar utgangspunkt i elevenes erfaringer og behov. Forberedelse av innholdet og elevenes arbeid med inkluderingsprosjektet, inkluderer samarbeid med de berørte partene. GRIP er et tverrsektorielt, helhetlig inkluderingsprosjekt som tar utgangspunkt i elevenes erfaringer og behov.



Content

Når du hører ordet "inkludering", hvilke andre ord...

WordCloud

GRIP

I neste steg vil dere se en kort film om **inkludering**.

Etter filmen vil dere få en refleksjonsoppgave knyttet til temaene som tas opp.

Målet er å gi rom for egne tanker og perspektiver før videre arbeid.

Content

GRIP



Content

Climate changes

Diskuter i fellesskap: Hvilke nye perspektiver på inkludering har...

OpenQuestions

GRIP

I neste steg vil dere se en kort film om å **verdsette ulikhet**.

Etter filmen vil dere få en refleksjonsoppgave knyttet til temaene som tas opp.

Målet er å gi rom for egne tanker og perspektiver før videre arbeid.

Content

GRIP



Content

Climate changes

Snakk sammen: Hvordan viser du i praksis at du verdsetter...

OpenQuestions

GRIP


I neste steg vil dere se en kort film om **lek og læring**.

Dere etter arbeider dere med en refleksjonsoppgave.

Hensikten er å åpne for egne tanker og perspektiver før dere går videre.

Content

GRIP



Content

Climate changes

Snakk sammen: Hvordan sikrer dere at alle barn og elever får...

OpenQuestions


GRIP

I neste steg vil dere se en kort film om **kartlegging og observasjon**.

Etterpå skal dere arbeide med en refleksjonsoppgave som åpner for egne tanker og perspektiver.

Content

GRIP



Content

**Dekker KI-oppsummeringen det vi har snakket om i dag?
Er det noe dere mener er særlig viktig som dere vil fremheve?**

1

Våre svar



Skjul innspill



 Learny

GR!P

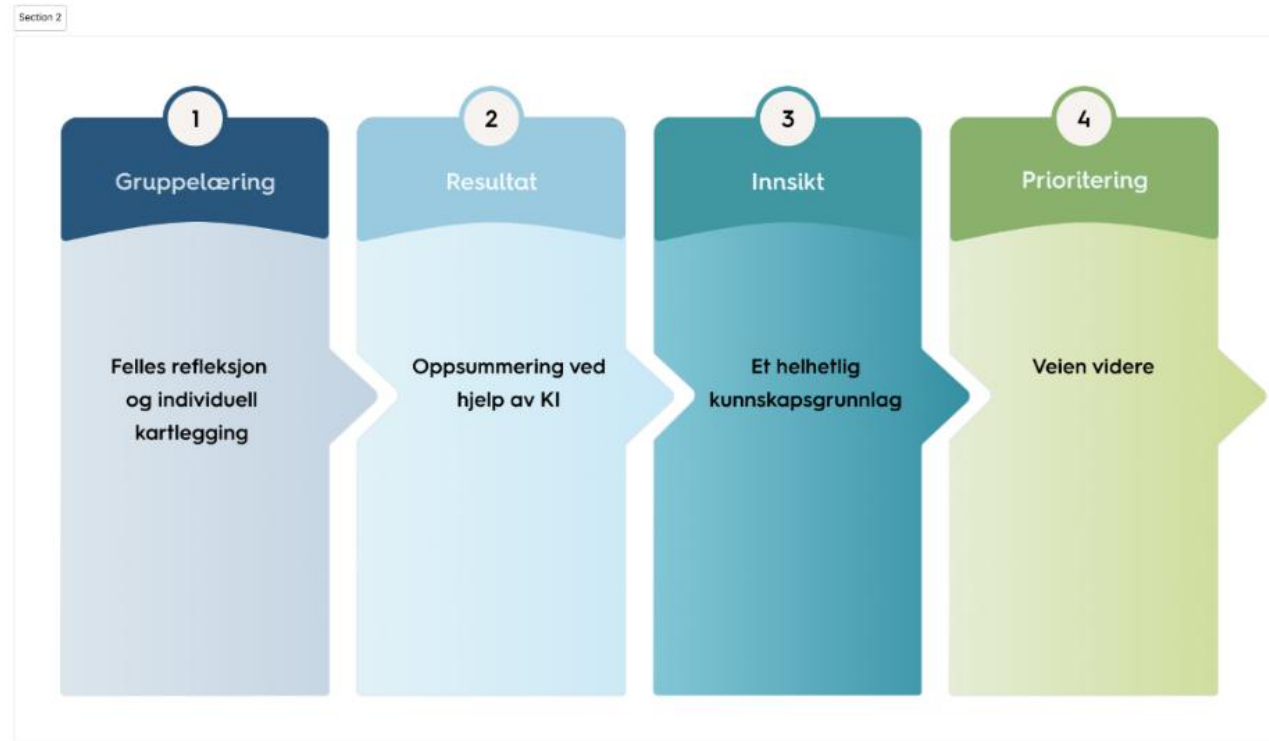
Møte 1 er nå ferdig.



Her starter møte 2

Ved behov, se introduksjonsfilmen på nytt:

[Introduksjon.](#)



Slik du ser det: Hvem er de viktigste aktørene i laget rundt barnet/ eleven?

Våre svar

Skjul ordskyen

GR!P

I neste steg vil dere se en kort film om ***samhandling i laget rundt.***

Etter filmen vil dere få en refleksjonsoppgave knyttet til temaene som tas opp.

Målet er å gi rom for egne tanker og perspektiver før videre arbeid.



GR!P

Mor og  n 13 år



[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]



Snakk sammen: Hvordan støtter dere barn og elever slik at de opplever å bli hørt? Skriv inn egne refleksjoner etter samtalen.

1

Våre svar



Skjul innspill



 Learnly

0 / 0



GR!P

I de neste stegene vil dere se **to korte filmer** om *samhandlingen mellom skole/ barnehage og hjem.*

Deretter arbeider dere med en refleksjonsoppgave.

Hensikten er å åpne for egne tanker og perspektiver før dere går videre.



GR!P *Film 1:*



GRIP *Film 2:*



Samhandli ► aget rundt

[Automatisk teksten av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]

Snakk sammen: Hvordan støtter dere foresatte slik at de opplever å bli hørt?

1

Våre svar



Skjul innspill



 Learnly



Kartlegging av egen praksis.

Nå skal dere kartlegge egen praksis. Dere får presentert en rekke påstander som dere skal vurdere på en skala fra *helt uenig* til *helt enig*.

Kartleggingen tar utgangspunkt i filmene dere har sett og refleksjonsoppgavene dere nettopp har arbeidet med.

Først må dere svare på noen bakgrunnsspørsmål, siden data også skal benyttes til forskning.



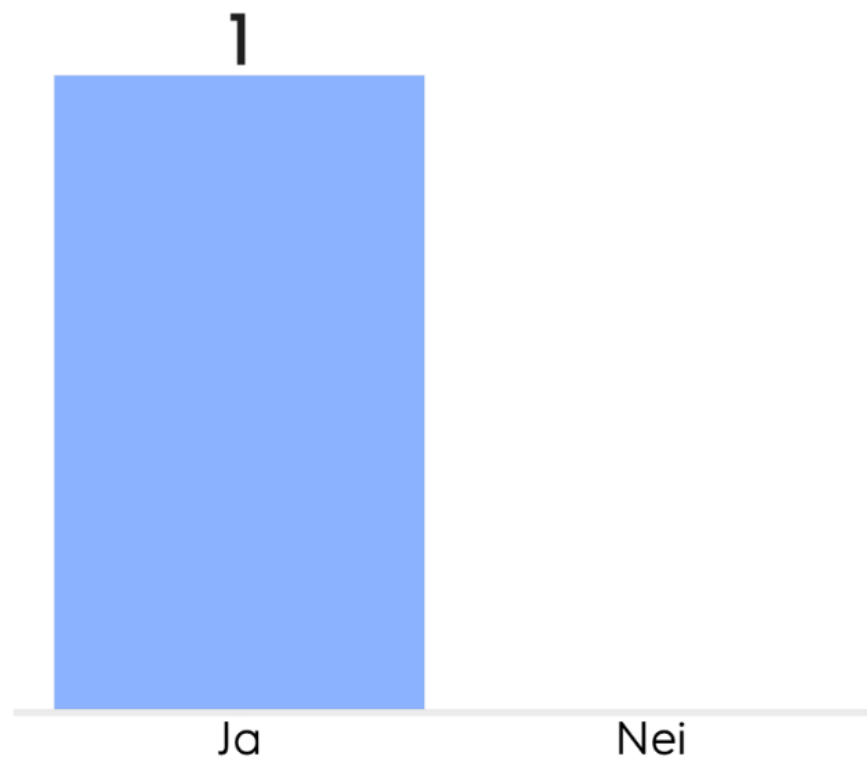
Anonymitet

Svarene dine blir behandlet konfidensielt. Anonymiserte data fra kartleggingen kan bli brukt til forskning.

Klikk på PDF-ikonet for å lese samtykkeskjemaet:



Jeg samtykker i at mine anonymiserte opplysninger brukes til forskning



Vis spørsmål

Alder

1



29 år og under

30-39

40-49

50-59

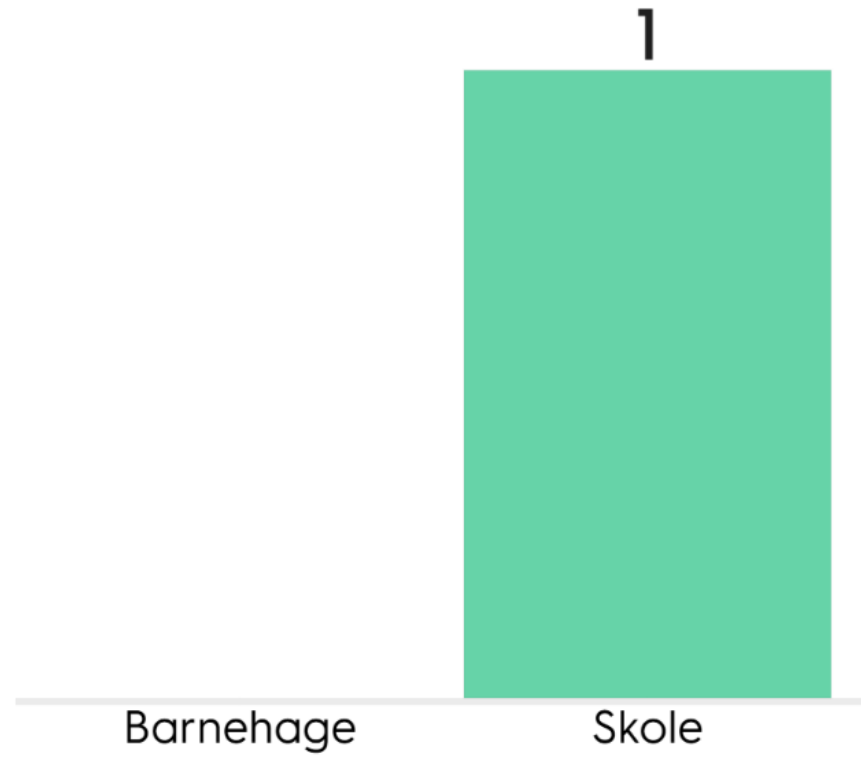
60 år og over

[Vis spørsmål](#)

0/0

Do

Hvor jobber du?



Vis spørsmål

Hvor jobber du mest?



Vis spørsmål

Rolle

1

Barnehage:
assistent

Barnehagelærer

Barnehage:
fagarbeider

Barnehage:
pedagogisk
leder

Barnehage:
styrer

Barnehage:
annet

Skole: lærer

Skole: assistent

Skole:
fagarbeider

Skole: leder

Skole: annet

Vis spørsmål

0 / 0



2. Samhandling i laget rundt barn og unge

Påstandene er gruppert i to delområder:

2.1 Samhandle med barn, unge og foresatte

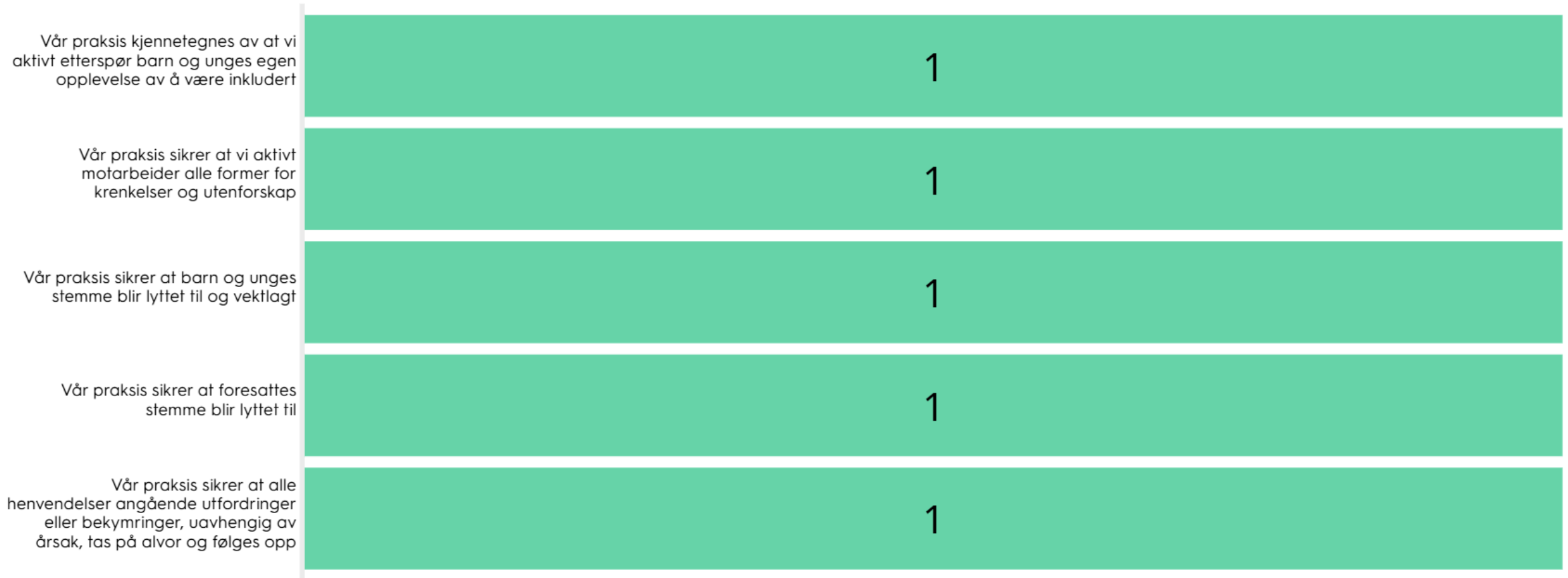
2.2 Samhandling mellom ulike yrkesgrupper



Laget rundt barnet: Skole og barnehage, SFO, skolehelsetjeneste, BUP, foresatte og andre.



2.1 Samhandle med barn, unge og foresatte



Helt uenig Uenig Verken eller Enig Helt enig Ikke relevant

Skjul innspill

2.2 Samhandling mellom ulike yrkesgrupper

Vi har tydelige og kjente strukturer og arenaer for samhandling

1

Vi vet hva de ulike tjenestene i laget rundt barn og unge kan bidra med for å styrke inkluderingen

1

Vårt tverrfaglige samarbeid bidrar til mer inkluderende praksis for barn og unge

1

Helt uenig Uenig Verken eller Enig Helt enig Ikke relevant

Skjul innspill

0/0



GR!P

I neste steg vil dere se en kort film om ***læring og utvikling i profesjonsfelleskapet.***

Etterpå skal dere arbeide med en refleksjonsoppgave som åpner for egne tanker og perspektiver.



GR!P



Læring og utvikling ► fesyonsfellesskapet

[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]





Kartlegging av egen praksis.

Nå skal dere kartlegge egen praksis. Dere får presentert en rekke påstander som dere skal vurdere på en skala fra *helt uenig* til *helt enig*.

Kartleggingen tar utgangspunkt i filmen dere har sett.



3. Læring og utvikling i profesjonsfellesskapet

Påstandene er gruppert i tre delområder:

3.1 Personlig læring

3.2 Kollektiv læring

3.3 Ledelse av inkluderende praksis

(Når du vurderer ledelse, tenk på den virksomheten du jobber i.
Dette gjelder også hvis du er leder selv).



3.1 Personlig læring

Jeg holder meg oppdatert på forskning og faglitteratur som omhandler inkluderende praksis

1

Jeg holder meg oppdatert på forskning og faglitteratur innenfor de vanligste spesialpedagogiske utfordringene (atferd, språk etc.)

1

Jeg holder meg oppdatert på ulike metoder som fremmer inkluderende praksis

1

Helt uenig Uenig Verken eller Enig Helt enig Ikke relevant

Skjul innspill



3.2 Kollektiv læring

Vi utvikler vår inkluderende praksis gjennom å reflektere sammen med kollegaer

1

Vi har høye forventninger til hverandre i profesjonsfellesskapet

1

På vår arbeidsplass utvikler vi inkluderende praksis sammen

1

På vår arbeidsplass drøfter vi barn og unges typiske utviklingsmønstre, f.eks. språklig utvikling og sosial/emosjonell utvikling

1

Helt uenig Uenig Verken eller Enig Helt enig Ikke relevant

Skjul innspill

3.3 Ledelse av inkluderende praksis

Ledelsen oppmuntrer og gir anerkjennelse til inkluderende praksis

1

Ledelsen fremmer inkludering gjennom egne handlinger og prioriteringer

1

Ledelsen skaffer og fordeler ressurser til kompetanseutvikling for de ansatte

1

Ledelsen har satt av tid og ressurser til samhandling i laget rundt barn og unge

1

Helt uenig Uenig Verken eller Enig Helt enig Ikke relevant

Skjul innspill

Hva skal til for at du lærer og utvikler deg i jobben din, i tråd med de behovene barna og elevene til enhver tid har?

1 Våre svar



Skjul innspill



 Learnly

KI oppsummering

I møte 2 har vi arbeidet med å utvikle en felles begrepsforståelse for å kunne sette ord på kompetansebehov knyttet til **samhandling i laget rundt barnet og læring og utvikling i profesjonsfellesskapet.**

På neste side følger en oppsummering av det vi drøftet.



**Dekker KI-oppsummeringen det vi har snakket om i dag?
Er det noe dere mener er særlig viktig som dere vil fremheve?**



1

Våre svar



Skjul innspill

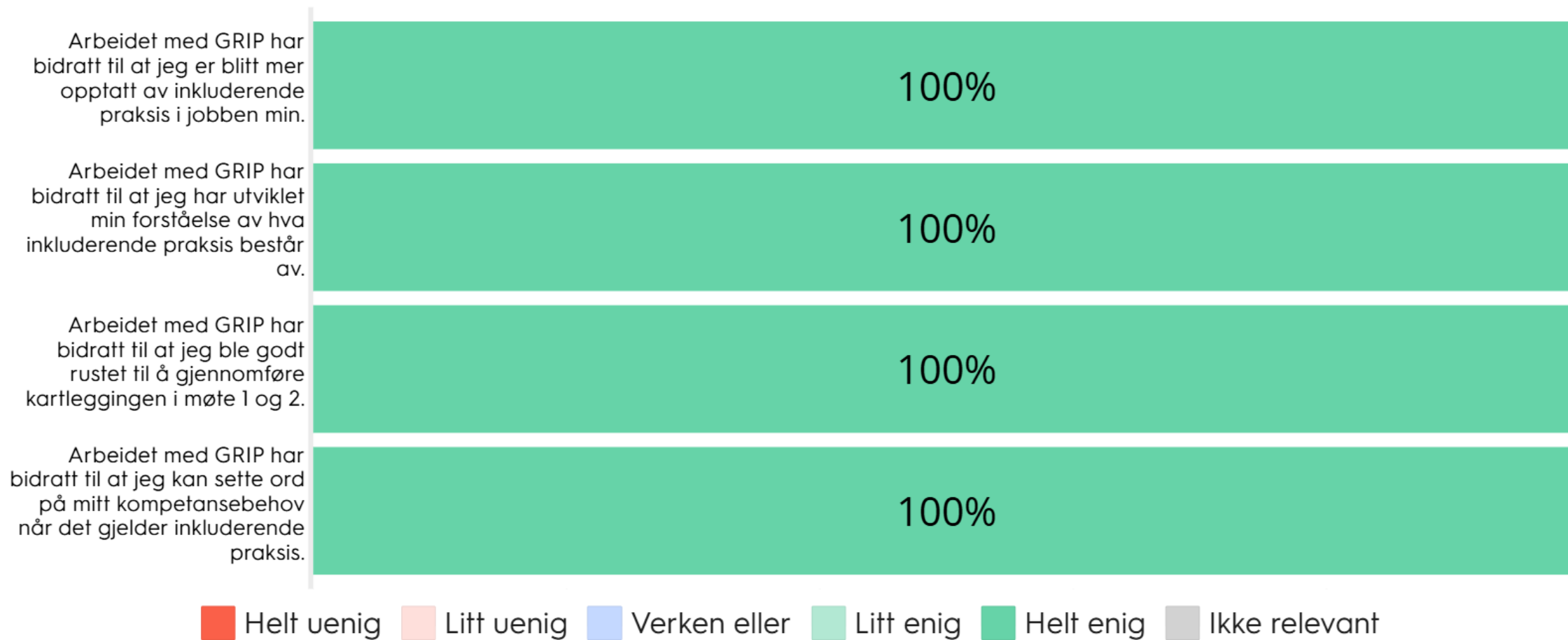


 Learnly



0/0

Du er nå ferdig med GRIP-kartleggingen. Vi ber deg nå om å vurdere hvordan GRIP har fungert så langt (Møte 1 og 2):



Skjul innspill

På hvilke måter har GRIP-arbeidet påvirket virksomhetens kompetanse til å vurdere inkluderende praksis? Kom gjerne med konkrete eksempler:

1 Våre svar



Skjul innspill



 Learnly

0 / 0



Kompetansebehov

Nå har dere tilgang til resultatene som gir dere retning for videre arbeid.

Bruk disse resultatene, gjerne sammen med andre data, og still følgende spørsmål:

- Hva gjør dere allerede godt?
- Hva bør dere endre?
- Hvilke kompetansebehov har dere?

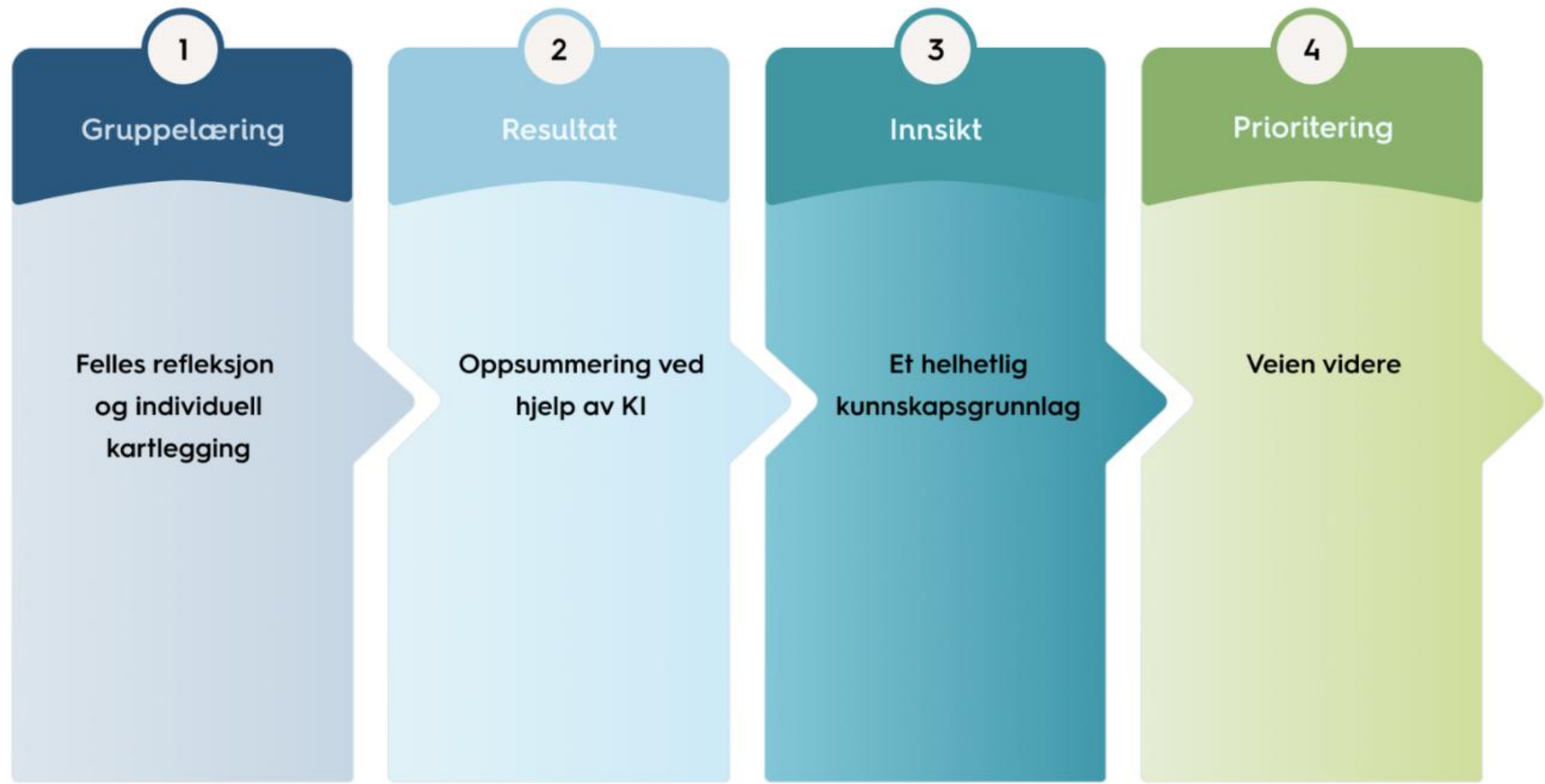
Nå kan dere lage en plan for kompetanseutvikling for å utvikle enhetens inkluderende praksis.

Dere kan få støtte til dette arbeidet fra det fagmiljøet dere samarbeider med.



Foto: Jørn Steen, Læringsmiljøsentret





Filmene

Gripfilmene er produsert av:

Faglig ansvarlig:

Anne Kristin Hansen Andresen

Nina Grini

Kari Stamland Gusfre

Janne Støen

Janken Sæbø

Linne Tangen

Jarl Inge Wærness

Produksjon, foto og klipp: Jørn Steen

Copyright: LearnLab og Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning, 2026.



Referanser

European Agency for Development in Special Needs Education (2012) Profil for inkluderende lærere, Odense, Danmark: European Agency for Development in Special Needs Education.

Florian, L. and Spratt, J. (2015) Inclusive pedagogy: From learning to action. Supporting each individual in the context of 'everybody'. *Teaching and Teacher Education*. Volume 49, July 2015, Pages 89-96

Florian, L. and Spratt, J. (2013) Enacting Inclusion: A Framework for Interrogating Inclusive Practice. *European Journal of Special Needs Education*, 28, 119-135.

Meld.St. 6 (2019-2020). Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Mitchell, D. & Sutherland, D. (2020). *What Really Works in Special and Inclusive Education: Using Evidence-Based Teaching Strategies*. (3. utg.). London, New York: Routledge

Keles, S., ten Braak, D., & Munthe, E. (2024). Inclusion of students with special education needs in Nordic countries: a systematic scoping review. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 68(3), 431–446. <https://doi.org/10.1080/00313831.2022.2148277>


Steimler, Stig Erik, Yngve Lindvig m.fl. (2024): *Leading Educational Change in the Era of AI*. Oslo: Learnlab.

Øen, K., & Johan Krumsvik, R. (2022). Teachers' attitudes to inclusion regarding challenging behaviour. *European Journal of Special Needs Education*, 37(3), 417–431. <https://doi.org/10.1080/08856257.2021.1885178>





Du har kommet til slutten av presentasjonen

 Vis rapport